

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Szegedi Ítéltábla dr. Tombácz Tamás ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek - dr. Szotyori Judith ügyvéd és a Kincstári Vagyoni Igazgatóság (1138 Budapest, Szekszárdi u. 19-25.) által képviselt Magyar Állam alperes ellen végrendelet érvényességének megállapítása iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2007. június 13. napján kelt 13.P.20.808/2007/7. számú ítélete ellen a alperes részéről 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 250.000.- (Kettőszázötvenezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

A fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Néhai **/örökhagyó neve/** volt **település 1-i** lakos 2005. május 5. napján leszármazó és közeli hozzátartozó hátrahagyása nélkül halálozott el. A **település 2-en** született, mozgásában korlátozott örökhagyó **tanú 2** személyszállító vállalkozó segítségével gyógykezelésre és egyéb ügyeinek intézésére rendszeresen utazott szülővárosába és ilyen alkalmakkor a ... nevű fogadóban szállt meg. Szoros kapcsolatot alakított ki az itteni alkalmazottakkal, különösen **felperes jogelődjével.** 2001. tavaszán tett látogatásakor lakásából magával vitt egy borítékban elhelyezett iratot, amit **tanú 1** jelenlétében adott át a felperes jogelődjének.

Az okirat a 2001. április 14. napján készített, az örökhagyó által saját kezűleg írt és aláírt végrendeletet tartalmazza, amelyben **felperes jogelődjét** örökösének nevezte meg. A végintézkedés elején az okirat kelte, a végén az aláírást követően „**cím 1** került feltüntetésre, ami az örökhagyó lakcíme volt.

A hagyaték tárgyai: a ... hrsz. alatti 1/1 arányú mezőgazdasági ingatlan, a ... hrsz. alatti, természetben **cím 1** szám alatti lakásingatlan, az OTP Bank Rt-nél vezetett lakossági folyószámlán nyilvántartott 3.546.-Ft betét, 524.471.-Ft lekötött betét és kamatai, valamint a Fővárosi Bíróság Bírói Letétcsoportjánál letétbe helyezett ékszerek és a Budapest, XII. ker. Hegy vidék Önkormányzata Polgármesteri Hivatal által leltárba vett ingóságok.

... közjegyző előtt indult ...Kjő.115/2005. számú hagyatéki eljárásban a közjegyző a hagyatékot ideiglenes hatállyal törvényes öröklés jogcímén a Magyar Államnak adta át, a törvényes örökös a végrendelet érvényességét nem ismerte el.

Az eljárás során egy másik ...-i mezőgazdasági ingatlanra **név 1** és **név 2** igényt jelentettek be, mert az örökhagyó az 1999. augusztus 30. napján **település 2**-en kelt írásbeli magánvégrendeletében ezen ingatlanra őket nevezte örökösként. Az érintettek a végintézkedést nem vitatták.

A felperes jogelődje - aki a perindítást követően, 2006. október 27. napján elhalálozott - keresetében annak megállapítását kérte, hogy a 2001. április 14. napján kelt írásbeli magánvégrendelet érvényes mert a saját kezűleg írt végintézkedés tartalmazza a nélkülözhetetlen alaki kellékeket és a közjegyzőnek a hagyatékot ennek alapján részére kell átadnia. A Csongrád Megyei Bíróság illetékességét a ...-i ingatlan fekvésének helyére alapította.

Az alperes illetékességi kifogásában a periratoknak a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz történő áttételét kérte. Érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, ugyanis álláspontja szerint a végrendelet keltének feltüntetése nem az örökhagyótól származik és a végrendelezés helyét az okirat nem tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy néhai **örökhagyó** 2001. április 14. napján kelt írásbeli magánvégrendelete érvényes. Rendelkezett az alperes költségmentessége folytán le nem rótt illeték és az előlegezett költség viseléséről, valamint arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 570.000.-Ft perköltséget.

Indokolása szerint a Pp. 35. § (1) bekezdésére, vagyis a hagyatéki ingatlan fekvésére hivatkozással az öröklési jogvita elbírálására a Csongrád Megyei Bíróság nem rendelkezne illetékességgel, azonban az alperes, a Magyar Állam képviselőjét ellátó Kincstári Vagyoni Igazgatóság Területi Képviselője alapján a Pp. 30. § (1) bekezdése értelmében a megyei bíróság eljárhatott az ügyben. A Ptk. 629. § (1) bekezdésére hivatkozással kifejtette, nem volt vitatott a felek között, hogy a végrendeletet elejétől végéig az örökhagyó írta.

A keltezés az okirat felső részén található. Mivel az alperes állította, hogy annak írója nem azonos a végrendeletet írásba foglaló személlyel, az elsőfokú bíróság írásszakértői véleményt szerzett be, amelyből megállapítható, hogy a végintézkedés egészét, a 2001. április 14. napi dátumot is, ugyanaz a személy írta. Ezen szakértői véleményt a felek elfogadták. Az alperes a végintézkedés helyének feltüntetését is kétségbe vonta, mert az okiraton az örökhagyó aláírása után csak a lakcíme szerepel. Az elsőfokú bíróság **tanú 2** és **tanú 1** tanúk vallomása alapján arra következtetett, hogy a néhai **település 1-en** készítette az okiratot, azt magával vitte **település 2-re**, vagyis az okiratkészítés helye a lakcímével azonos. A végintézkedés tartalmát illetően kiemelte, a néhai az őt segítő személyeket kívánta halála után juttatásban részesíteni. A perköltség megállapításakor a jogelődöt képviselő és a felperes jogi képviselője részére a külön megállapodás szerinti hagyaték értéke alapján számított 10 %-os mértékű munkadíjat a végzett tevékenység és egyéb körülményekre figyelemmel csökkentette 5 %-os mértékűre.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben kérte elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését az illetékesség hiánya miatt, másodlagosan megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, illetve ellenkező jogi álláspont esetén a terhére megállapított perköltség mérséklését. Okfejtése szerint a Csongrád Megyei Bíróság nem volt illetékes a perben eljárni, mert a Magyar Állam alperesnek nincsen kirendeltsége vagy képviselete a megyei bíróság illetékességi területén, így a Pp. 30. § (1) bekezdése nem alkalmazható. A vitatott végrendelet nem tartalmazza a nélkülözhetetlen alaki kelléket, keltének helyét és az elsőfokú bíróság a hiányosságokat bizonyítási eljárás alapján nem orvosolhatta. **tanú 2** és **tanú 1** tanúk nem voltak jelen a végrendelet készítésénél csak az átadásáról szereztek tudomást. A felperes javára megítélt perköltség túlzott mértékű, nem áll arányban a tárgyaláson részvétel és a beadványok szerkesztéséhez szükséges időráfordítással.

A felperes ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan**.

A Pp. 43. § (1) bekezdése alapján a bíróság az illetékességének hiányát hivatalból veszi figyelembe. Ha azonban az illetékesség nem kizárólagos, az alperes érdemi ellenkérelmének (139. §) előterjesztése után az illetékesség hiánya figyelembe nem vehető. Az alperes kizárólagos illetékességi okra nem hivatkozott, illetve ilyen illetékesség ténylegesen nem is áll fenn, ezért az alperes lényeges eljárási szabálysértésre alapított fellebbezési kifogása nem helytálló.

A Ptk. 629. § (1) bekezdés a/ pontja értelmében az írásbeli magánvégrendelet érvényes, ha annak végrendeleti minősége, keltének helye és ideje magából az okiratból kitűnik, továbbá, ha a végrendeletkező azt elejétől végéig maga írja és aláírja.

A perbeli okirat végrendeleti minőségét az alperes nem vitatta és az elsőfokú bíróság által kirendelt írásszakértő véleményének ismeretében elfogadta, hogy a keltezés időpontja az örökhagyó kezétől származik. A fellebbezési eljárásban vita tárgyát már csak az képezte, hogy a végrendelet tartalmazza-e keltének helyét.

Az örökhagyó lakcímének feltüntetése valóban nem jelenti feltétlenül és minden esetben a végrendekezés helyének megjelölését, ezért a bíróságnak azt kellett vizsgálnia az eset körülményei alapján, hogy lehetett-e a végrendekezés helye **település 1**.

tanú 2 személytaxis - aki rendszeresen szállította néhai **örökhagyót település 2-re**, illetve megbízása alapján egyéb ügyeit is intézte - vallotta, hogy 2001. tavaszán, amikor felment érte a lakásába, a végrendelet már ki volt készítve a dohányzóasztalra. Az okiratot a néhai magával vitte **település 2-re** és útközben elmondta, hogy azt **felperes jogelődjének** akarja átadni, ami a fogadóba érkezésekor a portán nyomban meg is történt. A végrendeleti örökös a borítékból az iratot kivette és elolvasta, majd megmutatta **tanú 1** tanúnak is. Mindebből kitűnik, hogy az örökhagyó a végrendeletet **település 1-ről** vitte magával **település 2-re**. Mivel mozgásában korlátozva volt - ahogyan azt **tanú 2** vallotta - a lakásából szinte ki sem mozdult, arra lehet következtetni, hogy a lakáscím feltüntetése egyúttal a végrendekezés helyét is megjelöli. Ennek kapcsán nem hagyható figyelmen kívül **név 1** és **név 2** javára 1999. augusztus 30. napján készített és érvényességében nem vitatott írásbeli végintézkedése sem, amelyben a hrsz-ú ...i ingatlanának sorsáról rendelkezett. Az ugyancsak saját kezűleg írt és aláírt végrendelet bevezető részében neve mellett leírta, hogy hol lakik és az okirat végén feltüntette, hogy az **település 2-en** készült, majd újból megjelölte **település 1-i** lakcímét. Az örökhagyó tehát ismerte azokat az alaki kellékeket, amelyeket a végrendeletnek tartalmaznia kell, tudta, hogy a keltezés helye nem mellőzhető. Mivel e végrendelet nem **település 1-en**, a lakásán készült, ezért külön megjelölte a végrendelet keltének helyét, **település 2et**.

A perben vizsgált végintézkedésben nem az előbbi okirat szerint az elején és nem személyének azonosítása céljából tüntette fel a lakcímét, hanem az okirat végén és ebből az következik, hogy a végrendelet készítésének helye egybeesett **település 1-i** lakcímével, vagyis az okirat **település 1-en** kelt.

Nem helytálló azonban az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy helyhiány miatt a lakáscímén kívül az aláírását követően a néhai a keltezés helyét feltüntetni nem tudta. Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint a keltezés időpontja és helye az okirat bármely részén lehet, így elvileg az elhelyezhető lett volna annak szövegében is, tehát nem valamilyen fizikai akadály miatt maradt el a keltezés helyének megjelölése.

- 5 -

Pf.II.20.385/2007/4. szám

Az alperes fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy a végrendelet alaki hiányosságai nem pótolhatók tanúk vallomásával. A jelen ügyben azonban ilyen nem történt, az az adat, amely a keltezés helyének felel meg, nem hiányzik az okiratból és annak pótlására sem került sor. A tanú meghallgatásából arra lehetett következtetni, hogy a végrendekezés helye az okiratban foglalt lakcímmel azonos.

Az elsőfokú bíróság nem a tanúk vallomása alapján állapította meg a végintézkedés helyét, hanem a bizonyítási eljárás eredményéből következtetett arra, hogy a saját kezűleg

leírt lakcímet a néhai a végrendekezés helyének feltüntetésére szánta. Ennek pedig nem volt akadálya.

Ugyanakkor mellőzni kellett az elsőfokú ítéletből a favor testamenti elvére hivatkozást, mert az örökhagyó a vagyona halála után sorsáról egyértelműen rendelkezett, akarata az érvényes végintézkedésből megállapítható és a végrendelet alaki érvényességét nem az alapozza meg, hogy szándéka és az okirat tartalma egyező-e.

Alapítanul hivatkozott az alperes az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség túlzott mértékére. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII. 22.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a pervesztes felet a fél és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj, valamint költségterítésként megfizetett indokolt készkiadása megtérítésére. A 12.000.000.-Ft-os pertárgyérték mellett kikötött 10 %-os munkadíjat az elsőfokú bíróság a felére mérsékelte a per időtartamára, az ügy megítélhetőségére és a jogi képviselők által kifejtett munka mértékére figyelemmel. Az így kialakított és a felperes javára fizetendő 570.000.-Ft összegű perköltség további leszállítására nincs lehetőség.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján indokolásának kiegészítése és helyesbítése mellett hagyta helyben.

Az eredménytelenül fellebbező alperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdés és a 32/2003. (VIII. 22.) IM. számú rendelet alapján a felperes másodfokú eljárási költségét is köteles megtéríteni.

A személyes illetékmentesség folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli az Itv. 5. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében.

S z e g e d, 2008. január 30.

Dr. Sággy László sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró